

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено доцентом кафедри фінансів і статистики *Н. І. Коломійченко*

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(протокол № 16 від 23.04.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Коломійченко Н. І. Навчальна програма дисципліни “Фінансовий аналіз”
(для бакалаврів, спеціалістів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 28 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Фінансовий аналіз”, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Ефективність функціонування компанії, фірми, підприємства, організації зумовлена вмінням управляти фінансовими та інвестиційними коштами з метою отримання максимальних прибутків якомога швидше, з найменшими ризиками і витратами, з максимальною ефективністю використання.

Досягненню зазначеної мети сприяє вивчення разом з економічним аналізом курсу “Фінансовий аналіз”, який є результатом використання системи знань у галузі економіки, насамперед фінансів, бухгалтерського обліку, фондового та інших фінансових ринків, менеджменту, інвестування, а також інших дисциплін, що допомагають у плануванні бізнесу. Прийняття управлінських рішень пов’язане з прийняттям рішень у трьох основних сферах – виробництві, фінансуванні та інвестуванні й базується на результатах аналізу різноманітної інформації, у тому числі внутрішньої (фінансової та інших форм звітності) та зовнішньої (з фондового ринку тощо). На результатах аналізу минулої діяльності будуються прогнози. Тому фінансовий менеджер повинен бути висококваліфікованим фахівцем, вміти застосовувати у своїй діяльності знання зі сфери фінансів, банківської справи, бухгалтерського обліку, фінансового та економічного аналізу і планування, реального та фінансового інвестування, законодавчої бази, підприємницької справи. Він повинен бути також аналітиком, володіти прийомами фінансового планування, застосовувати у своїй діяльності сучасні комп’ютерні технології; розумітися у фінансовій інформації, що використовується для аналізу, методах і прийомах бухгалтерського обліку, а також в основних фінансових інструментах аналізу; вміти реконструювати дії бухгалтера, розраховувати грошові та фондові потоки, формувати фінансовий портфель підприємства, розробляти економічні і фінансові моделі та прогнози діяльності компанії. Водночас фінансовий менеджер повинен у своїй діяльності сприяти розвитку підприємства, не завдавати шкоди його клієнтам, вміти прогнозувати розвиток ринку, виробництва та реалізації товарів і послуг.

Завдання вивчення курсу “Фінансовий аналіз” – набути навичок аналітичного міркування при прийнятті управлінських рішень і у практичній діяльності.

Метою вивчення дисципліни є опанування студентами теорією і набути практичних навичок фінансового аналізу суб'єктів зовнішньо-економічної діяльності.

Для досягнення цієї мети студенти повинні *знати*:

- основні методи, принципи, інструменти і технологію фінансового аналізу;
- джерела фінансової інформації (її облік, нагромадження тощо) і сформувані навички її використання у процесі аналізу;
- методи і джерела фінансування компанії, інвестиційних проєктів і поточної діяльності;
- фінансову термінологію;
- законодавчу базу, що забезпечує фінансово-господарську діяльність підприємств;
- новітні базові фінансові теорії;

вміти:

- самостійно виконувати фінансові розрахунки на основі фінансового аналізу;
- розв'язувати фінансові задачі;
- складати фінансові прогнози;
- приймати управлінські рішення на основі результатів фінансового аналізу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретичні основи фінансового аналізу
1	Вступ. Сфера прийняття управлінських рішень і мета фінансового аналізу. Оцінка ефективності функціонування компанії (фірми)
2	Джерела інформації для фінансового аналізу
3	Види, методи, прийоми і способи фінансово-економічного аналізу

1	2
	Змістовий модуль II. Аналіз ефективності роботи підприємства за кінцевими результатами
4	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства
5	Аналіз рентабельності
	Змістовий модуль III. Аналіз фінансового становища підприємства
6	Аналіз складу і джерел утворення майна підприємства
7	Аналіз фінансової стійкості. Фінансовий і операційний важелі: поняття, розрахунок та визначення сили дії
8	Аналіз ліквідності та платоспроможності
9	Аналіз потоків грошових коштів і фінансові прогнози
	Змістовий модуль IV. Рейтинги у фінансовому аналізі
10	Комплексний аналіз і рейтингове оцінювання фінансового становища підприємств
Разом годин: 180	

ЗМІСТ
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ”

Змістовий модуль I. Теоретичні основи фінансового аналізу

Вступ

Предмет і завдання курсу “Фінансовий аналіз”, його місце в системі економічної підготовки кадрів. Структура курсу. Зв’язок курсу з іншими економічними дисциплінами.

Література [7; 8; 19; 20]

Тема 1. Сфера прийняття управлінських рішень і мета фінансового аналізу. Оцінка ефективності функціонування компанії (фірми)

Поняття фінансового аналізу, його цілі. Зміст і завдання фінансового аналізу.

Оцінка ефективності функціонування компанії (фірми) за допомогою фінансового аналізу.

Література [11; 14–22]

Тема 2. Джерела інформації для фінансового аналізу

Фінансова звітність як інформаційна база для фінансового аналізу. Бухгалтерський баланс і Звіт про фінансові результати як основні джерела оцінки фінансового становища підприємства.

Складання агрегованого балансу-нетто для різних цілей фінансового аналізу.

Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал.

Статистична звітність. Дані управлінського (внутрішньогосподарського) обліку.

Література [6–12]

Тема 3. Види, методи, прийоми і способи фінансово-економічного аналізу

Методи і загальні прийоми аналізу.

Розрахунок відносних і середніх величин, ряди динаміки, побудова графіків, розрахунок різниць, ланцюгові підстановки, індексний метод, метод групування, балансовий метод, метод кореляції, метод лінійного програмування.

Зміст і методи фінансового аналізу. Порівняння змін у фінансовій звітності за роками (методи порівняння і вивчення рядів динаміки). Вивчення серії трендів. Структурний аналіз звичайної фінансової звітності.

Розрахунок і аналіз фінансових показників і коефіцієнтів.

Література [13–20]

Змістовий модуль II. Аналіз ефективності роботи підприємства за кінцевими результатами

Тема 4. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Значення та завдання, об'єкти, джерела інформації та основні етапи аналізу фінансових результатів роботи підприємства.

Аналіз структури операційних витрат за економічними елементами і аналіз собівартості за калькуляційними статтями витрат на основі Звіту про фінансові результати.

Види прибутку підприємства. Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів за даними звітності. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягів

діяльності і прибутку. Факторний аналіз прибутку в системі “директ-костинг”.

Аналіз формування чистого прибутку. Аналіз резервів збільшення прибутку. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку та причини цього.

Фактори, що впливають на розмір чистого прибутку, їх класифікація на внутрішні і зовнішні.

Література [1–3; 5; 9; 10; 19; 21; 32; 33; 35]

Тема 5. Аналіз рентабельності

Показники рентабельності у фінансовому аналізі.

Порядок розрахунку та аналізу показників рентабельності, що застосовуються для оцінки господарської діяльності підприємства.

Факторний аналіз показників рентабельності, методика розкриття їх зростання.

Визначення “порогу рентабельності” (точки беззбитковості) і “запасу” фінансової міцності.

Література [10–16; 23; 25–28; 30; 31; 33; 35]

Змістовий модуль III. Аналіз фінансового становища підприємства

Тема 6. Аналіз складу і джерел утворення майна підприємства

Інформаційна база аналізу. Показники порівняльного аналітичного балансу і методика їх розрахунку.

Загальна оцінка фінансово-майнового становища підприємства. Аналіз якісних зрушень у майновому становищі підприємства.

Основні аналітичні показники майнового становища підприємства (активна частина основних засобів, коефіцієнт їх зносу, вибуття тощо).

Аналіз джерел формування майна (коштів) підприємства.

Література [8; 9; 15; 16; 25]

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості. Фінансовий і операційний важелі: поняття, розрахунок та визначення сили дії

Поняття фінансової стійкості. Фінансова стійкість за критерієм стабільності джерел покриття запасів. Визначення забезпечення підприємства власними оборотними коштами.

Чотири типи фінансової стійкості — абсолютне, нормальне, нестійке (передкризове) та кризове фінансове становище. Складання агрегованого балансу для визначення фінансової стійкості.

Фінансові коефіцієнти, що характеризують фінансову стійкість, — маневреності, покриття запасів, незалежності тощо.

Методика визначення і аналізу рівня операційного (виробничого) лівериджу (важеля).

Методика визначення і аналізу рівня фінансового лівериджу (важеля).

Аналіз ділової активності підприємства.

Література [8–16; 23; 25–28; 30; 31; 33; 35]

Тема 8. Аналіз ліквідності та платоспроможності

Кредитоспроможність, ліквідність та платоспроможність: їх поняття та співвідношення.

Робочий капітал як засіб ліквідності. Поточні активи та зобов'язання.

Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості за обсягом, структурою та строками їх виникнення.

Показники ліквідності: методи обчислення, оптимальні значення.

Відмінності між ліквідністю балансу та ліквідністю активів.

Складання агрегованого балансу для визначення ліквідності.

Література [8–16; 23; 25–28; 30; 31; 33; 35]

Тема 9. Аналіз потоків грошових коштів і фінансові прогнози

Моделі потоків грошових коштів. Короткострокові прогнози грошових коштів. Значення оцінок обсягів продаж.

Аналіз потоків грошових коштів. Звіт про рух грошових коштів як джерело фінансового аналізу.

Література [1; 2; 4; 6–9; 15; 18; 21–23; 30]

Змістовий модуль IV. Рейтинги у фінансовому аналізі

Тема 10. Комплексний аналіз і рейтингове оцінювання фінансового становища підприємств

Завдання і вимоги до рейтингового оцінювання.

Етапи аналізу: збір і обробка інформації, вибір показників рейтингу, визначення еталонного показника, розрахунок підсумкового рейтингового показника, ранжирування підприємств за рейтингом.

Література [16]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу студенти виконують у вигляді реферату за такою структурою: вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури і нормативних актів. Обсяг роботи – щонайменше 15 сторінок друкованого тексту через 1,5 інтервала кеглем 14. Номери теми і задач контрольної роботи студенти вибирають за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	А	Б	В	Г	Д	І	К	Л	М	Н
Номери задач	1,18	2,19	3,20	4,21	5,22	6,23	7,24	8,25	9,26	10,27
Номер теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Перша літера прізвища студента	О	П	Р	С	Т	Ц	Ж	Ш	У	Я
Номери задач	11,28	12,29	13,30	14,31	15,32	16,33	17,34	18,35	19,36	20,1
Номер теми	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Перша літера прізвища студента	Е	Й	Ю	Х	Є	Ч	З	Щ	Ф	І
Номери задач	1,10	2,11	3,12	4,13	5,16	6,17	7,18	8,19	9,20	10,21
Номер теми	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Методи оцінки ефективності бізнесу підприємства. Основні управлінські рішення.
2. Основні інструменти фінансового аналізу ефективності діяльності компанії.
3. Основні методи фінансового аналізу. Структурний аналіз. Аналіз коефіцієнтів і фінансових показників. Трендовий аналіз. Порівняльний аналіз.
4. Основні фінансові показники та коефіцієнти ефективності діяльності компанії.
5. Аналіз беззбитковості діяльності.
6. Аналіз рентабельності та прибутковості виробництва.
7. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності компанії.
8. Аналіз ліквідності.
9. Використання, розрахунок і аналіз грошових потоків.
10. Аналіз ділової активності підприємства.
11. Фінансова звітність, що застосовується для фінансового аналізу.
12. Аналіз майнового становища підприємства.
13. Фінансові ризики і методи їх оцінювання.
14. Прогнозування фінансових потреб виробничої фірми.
15. Зміст і методи оцінювання ефективності компанії.
16. Зміст і основні компоненти аналізу інвестиційної привабливості компанії.
17. Аналіз рівня і динаміки прибутку підприємства за Звітом про фінансові результати.
18. Структура капіталу, його оцінка та аналіз.
19. Основні джерела фінансування діяльності компанії. Аналіз і вибір альтернатив фінансування.

20. Фінансування за допомогою емісії акцій.
21. Фінансування за допомогою емісії облігацій.
22. Аналіз рентабельності. Види рентабельності.
23. Факторний фінансовий аналіз (прибутковості та ін.).
24. Визначення рейтингу підприємств.
25. Аналіз виробничого (операційного) лівериджу.
26. Аналіз фінансового лівериджу.
27. Аналіз руху власного капіталу.
28. Аналіз використання обігових і основних фондів.
29. Коефіцієнти і показники як система фінансового аналізу становища компанії.

КОНТРОЛЬНІ ЗАДАЧІ

Задача 1

Чистий прибуток фірми за рік становить 12,5 % чистої виручки (без ПДВ).

Визначити:

- а) рентабельність власного капіталу підприємства при обороті активів 1,5 рази і капіталізації 73 % загальної суми активів;
- б) як вплинуло б на результат прискорення обороту активів.

Задача 2

Відомі такі фінансові показники компанії:

кількість проданих виробів – 20000 шт.;

ціна за одиницю – 40 грн;

змінні витрати на одиницю проданої продукції – 20 грн;

сума постійних витрат – 50000 грн;

ставка податку на прибуток – 30 %.

Визначити:

- а) розмір чистого доходу (після сплати процентів і податків);
- б) безбитковість обсягу продаж;
- в) як зміниться точка безбитковості, якщо постійні витрати збільшаться на 20 %.

Задача 3

Чистий прибуток фірми за рік становить 15,1 % чистої виручки (без ПДВ).

Визначити:

- а) рентабельність власного капіталу підприємства при обороті активів 2 рази і капіталізації 73 % загальної суми активів;
- б) як вплинуло б на результат прискорення обороту активів.

Задача 4

Відомі такі показники компанії: грошові кошти на рахунку на 31.12 звітного року – 100000 грн;

сума облігацій державної позики у портфелі – 50000 грн;

непрострочена дебіторська заборгованість – 25000 грн;

залишки запасів сировини на складі – 10000 грн.

Компанія повинна до 05.01 наступного за поточним роком розрахуватися з постачальниками, сплативши їм 50000 грн.

Визначити:

- а) чи достатньо у компанії коштів для того, щоб розрахуватися з кредиторами;
- б) коефіцієнт поточної ліквідності компанії;
- в) чи достатньо у компанії ресурсів для покриття заборгованості;
- г) коефіцієнт абсолютної ліквідності компанії.

Задача 5

Відомі такі показники виробничої діяльності підприємства за рік: коефіцієнт рентабельності – 35 %;

собівартість реалізованої продукції – 2926 млн грн;

чистий прибуток – 9,62 % виручки від реалізації.

Розрахувати загальну суму активів підприємства, якщо співвідношення виручки та активів становить 85 %.

Задача 6

Компанія виготовляє вироби одного виду і продає їх за ціною 330 грн за одиницю. Річні постійні витрати компанії на виготовлення одиниці продукції становлять 80000 грн, змінні – 210 грн. Компанії запропоновано нове обладнання, яке збільшить річні постійні витрати до 100000 грн. Постачальник стверджує: обсяг продаж, що відповідає точці беззбитковості, не зміниться у разі придбання нового

обладнання і підвищення відпускної ціни (передбачається, що змінні витрати не зміняться).

Визначити:

- а) точку беззбитковості до і після придбання обладнання;
- б) нову відпускну ціну виробу в разі придбання нового обладнання і незмінності точки беззбитковості.

Задача 7

Відомі такі показники виробничої діяльності підприємства за рік:
коефіцієнт рентабельності — 35 %;
собівартість реалізованої продукції — 2926 млн грн;
чистий прибуток — 9,62 % виручки від реалізації.

Визначити загальну суму активів підприємства, якщо співвідношення виручки та активів становить 85 %.

Задача 8

Відомі такі показники компанії:
річна виручка на 31.12. — 500000 грн;
товарно-матеріальні запаси на 31.12 — 50000 грн;
робочий цикл виготовлення продукції — 90 днів.

Визначити коефіцієнт, період оборотності товарно-матеріальних запасів компанії і ефективність її діяльності.

Задача 9

Відомі такі показники підприємства:
коефіцієнт рентабельності виробничої діяльності — 11,5 %;
собівартість реалізованої продукції — 3824 млн грн;
чистий прибуток — 10,13 % виручки від реалізації.

Визначити загальну суму активів підприємства, якщо співвідношення виручки та активів становить 18,12 %.

Задача 10

Фінансове становище компанії характеризується такими показниками:

річний обсяг продаж продукції — 1200000 грн;
річна кількість виробів, що продаються — 50000 шт.;
змінні витрати — 600000 грн;
постійні витрати — 100000 грн.

Визначити:

- а) операційний важіль (ліверидж) при такому обсязі виробництва;
- б) обсяг продаж, що відповідає точці беззбитковості;
- в) як зміниться точка беззбитковості, якщо змінні витрати зменшаться на 25 %.

Задача 11

Відомі такі показники роботи підприємства:
 коефіцієнт рентабельності виробничої діяльності — 11,5 %;
 собівартість реалізованої продукції — 3824 млн грн;
 чистий прибуток — 10,13 % виручки від реалізації.

Визначити:

- а) загальну суму активів підприємства, якщо співвідношення виручки та активів становить 18,12 %;
- б) дохідність капіталізації, якщо короткострокові зобов'язання становлять 16,22 % загальної суми активів.

Задача 12

Відомі такі показники компанії:
 річна виручка від реалізації продукції — 10000000 грн;
 сукупні активи на 31.12 — 5000000 грн;
 власний (акціонерний) капітал на 31.12 — 2500000 грн.

Розрахувати коефіцієнти окупності сукупних активів і акціонерного капіталу. Відповідь обґрунтувати.

Спираючись на розраховані і наведені у таблиці значень коефіцієнтів для компанії і галузі, визначити проблеми, що стоять перед компанією.

Коефіцієнт	Компанія	Галузь
Коефіцієнт окупності сукупних активів	7	3,5
Середній строк інкасації	45 днів	46 днів
Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів	6 разів	6 разів
Коефіцієнт окупності власного капіталу	9	7,0

Задача 13

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 5490 тис. грн, розділу III балансу — 2129 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році — 4411 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство сплатить 70 тис. грн короткострокових зобов'язань готівкою.

Задача 14

Особа N вирішила зайнятися бізнесом у сфері роздрібної торгівлі кишеньковими калькуляторами. Вона звернулася до відділу торгівлі й отримала інформацію, що вартість патенту становить 1100 грн. Крім того, оренда приміщення за рік становить 700 грн. Собівартість калькуляторів становить 20 грн з правом повернення нереалізованого товару. Підприємець вирішив, що ціна 50 грн за один калькулятор буде найкращою.

Визначити, скільки калькуляторів підприємець повинен продавати, щоб його бізнес був прибутковим. Яка виручка забезпечить беззбитковість його підприємства?

Задача 15

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 5490 тис. грн, розділу III балансу – 2129 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році – 441 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство отримує 55 тис. грн від дебіторів.

Задача 16

Відомі такі фінансові показники компанії:

кількість проданих виробів – 100000 шт.;

ціна за одиницю виробу – 20 грн;

змінні витрати на одиницю проданої продукції – 10 грн;

постійні витрати – 50000 грн;

ставка податку на прибуток – 25 %.

Розрахувати:

а) чистий дохід (після сплати процентів і податків);

б) беззбитковість обсягів продаж;

в) рівень операційного “важеля” (лівериджу);

г) як зміниться точка беззбитковості, якщо постійні витрати збільшаться на 20 %.

Задача 17

Відомі такі показники компанії:

річний чистий обсяг продаж у кредит — 5000000 грн;

дебіторська заборгованість: на початок року — 50000 грн;

на кінець року — 150000 грн;

виробничий цикл — 90 днів.

Розрахувати коефіцієнт і період оборотності дебіторської заборгованості, а також проаналізувати, чи ефективно компанія управляє нею.

Задача 18

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 5490 тис. грн, розділу III балансу — 2129 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році — 4411 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство купує товари на суму 50 тис. грн у кредит.

Задача 19

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності комбінату, якщо на кінець року активи розділу II балансу становили 5490 тис. грн, розділу III балансу — 2129 тис. грн, короткострокові зобов'язання в 2000 р. — 4411 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство спише товарно-матеріальні запаси вартістю 34 тис. грн і нарахує знос 14 тис. грн.

Задача 20

Відомі такі показники компанії:

річний обсяг продаж — 1800000 грн;

собівартість реалізованої продукції — 1200000 грн;

запаси:

на початок періоду — 200000 грн;

на кінець періоду — 400000 грн;

виробничий цикл — 90 днів.

Розрахувати коефіцієнти і періоди оборотності запасів за рік і на кінець року, а також проаналізувати, чи ефективно компанія управляє оборотністю власних запасів.

Задача 21

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 5490 тис. грн, розділу III балансу — 2129 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році — 441 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство здійснюватиме такі операції:

- 1) сплатить 70 тис. грн короткострокових зобов'язань готівкою;
- 2) отримає 55 тис. грн від дебіторів;
- 3) придбає товарів на суму 50 тис. грн у кредит;
- 4) спише товарно-матеріальні запаси вартістю 34 тис. грн і нарахує знос 14 тис. грн.

Задача 22

Компанія Х продає свої вироби за ціною 5,5 грн за штуку. Змінні витрати на виробництво і реалізацію одиниці товару становлять 3,25 грн. Загальна сума постійних витрат — 360000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зменшиться від точки беззбитковості з прирощенням чи зменшенням на 20 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли ціни знижуються на 0,5 грн.

Задача 23

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності багатoproфільного підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 1225 тис. грн, розділу III балансу — 1125 тис. грн, короткострокові зобов'язання в звітному році — 851 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство сплатить 100 тис. грн короткострокових зобов'язань готівкою.

Задача 24

Компанія Х продає свої вироби за ціною 5,5 грн за штуку. Змінні витрати на виробництво і реалізацію одиниці товару становлять 3,25 грн. Загальна сума постійних витрат — 360000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного ва-
желя;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг вироб-
ництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи
зменшенням на 20 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли змінні витра-
ти збільшуються на 0,25 грн.

Задача 25

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 1225 тис. грн, розділу III балансу – 1125 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році – 851 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство здійснюватиме такі операції:

- 1) отримає 155 тис. грн від дебіторів;
- 2) сплатить 100 тис. грн короткострокових зобов'язань.

Задача 26

Компанія X продає свої вироби за ціною 5,5 грн за штуку. Змінні витрати на виробництво і реалізацію одиниці товару становлять 3,25 грн. Загальна сума постійних витрат – 360000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного ва-
желя;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг вироб-
ництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи
зменшенням на 20 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли постійні вит-
рати збільшуються на 40000 грн.

Задача 27

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 1225 тис. грн, розділу III балансу – 1125 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році – 851 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство придбає товарів на суму 50 тис. грн у кредит.

Задача 28

Компанія планує продавати свої вироби за ціною 750 грн за штуку. Максимальний річний обсяг виробництва — 1000 шт. виробів. Змінні витрати на штуку — 250 грн. Постійні витрати компанії — 200000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля (лівериджу);
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи зменшенням на 25 %.

Задача 29

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 1225 тис. грн, розділу III балансу — 1125 тис. грн, короткострокові зобов'язання у звітному році — 851 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство здійснюватиме такі операції:

- 1) спише товарно-матеріальні запаси вартістю 34 тис. грн і нарачує знос 14 тис. грн;
- 2) сплатить 50 тис. грн довгострокових зобов'язань.

Задача 30

Компанія У планує продавати свої вироби за ціною 750 грн за штуку. Максимальний річний обсяг виробництва — 1000 шт. виробів. Змінні витрати на штуку — 250 грн, постійні витрати компанії — 200000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи зменшенням на 25 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли змінні витрати зменшуються на 25000 грн.

Задача 31

Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності багатопрофільного підприємства, якщо на кінець звітного року активи розділу II балансу становили 1225 тис. грн, розділу III балансу — 1125 тис. грн, короткострокові зобов'язання в звітному році — 851 тис. грн.

Визначити, як зміниться коефіцієнт поточної ліквідності, якщо підприємство здійснюватиме такі операції:

- 1) сплатить 100 тис. грн короткострокових зобов'язань готівкою;
- 2) отримає 155 тис. грн від дебіторів;
- 3) придбає товарів на суму 50 тис. грн у кредит;
- 4) спише товарно-матеріальні запаси вартістю 34 тис. грн і нарачує знос 14 тис. грн.

Задача 32

Компанія планує продавати свої вироби за ціною 750 грн за штуку. Максимальний річний обсяг виробництва — 1000 шт. виробів. Змінні витрати на штуку — 250 грн, постійні витрати компанії — 200000 грн.

Визначити:

- а) точку безбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зміщується від точки безбитковості з прирощенням чи зменшенням на 25 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли ціна на виріб зменшиться на 50 грн.

Задача 33

Розрахувати періоди оборотності дебіторської заборгованості підприємства за першу половину звітного року за такими показниками:

виручка від реалізації продукції — 4928 тис. грн;

собівартість реалізованої продукції — 4150 тис. грн;

обсяг закупівлі — 3903 тис. грн;

товарно-матеріальні запаси:

на початок періоду — 2155 тис. грн;

на кінець періоду — 1855 тис. грн;

дебіторська заборгованість — 2166 тис. грн;

кредиторська заборгованість — 3903 тис. грн;

ПДВ — 111 тис. грн.

Задача 34

Компанія продає свої вироби за ціною 5,5 грн за штуку. Змінні витрати на виробництво і реалізацію одиниці товару становлять 3,5 грн. Загальна сума постійних витрат — 360000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи зменшенням на 20 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли постійні витрати збільшуються на 40000 грн.

Задача 35

Розрахувати періоди оборотності дебіторської заборгованості підприємства за першу половину звітного року за такими показниками: виручка від реалізації продукції — 4928 тис. грн; собівартість реалізованої продукції — 4150 тис. грн; обсяг закупівлі — 3903 тис. грн; товарно-матеріальні запаси: на початок періоду — 2155 тис. грн; на кінець періоду — 1855 тис. грн; дебіторська заборгованість — 2166 тис. грн; кредиторська заборгованість — 3903 тис. грн; ПДВ — 111 тис. грн.

Задача 36

Компанія планує продавати свої вироби за ціною 750 грн за штуку. Максимальний річний обсяг виробництва — 1000 шт. виробів. Змінні витрати на штуку — 250 грн, постійні витрати компанії — 200000 грн.

Визначити:

- а) точку беззбитковості і проаналізувати ефект операційного важеля;
- б) як зміниться прибуток (збиток) компанії, якщо обсяг виробництва зміщується від точки беззбитковості з прирощенням чи зменшенням на 25 %.

Розрахувати і побудувати графік для ситуації, коли ціна на виріб зменшується на 50 грн.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет курсу “Фінансовий аналіз”, його місце в системі економічних наук.
2. Структура курсу.
3. Підходи і принципи фінансового аналізу.
4. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами.
5. Поняття фінансового аналізу, його цілі.
6. Зміст і завдання фінансового аналізу.
7. Оцінка ефективності функціонування компанії (фірми) за допомогою фінансового аналізу.
8. Фінансова звітність як інформаційна база для фінансового аналізу.
9. Бухгалтерський баланс як одне з основних джерел оцінки фінансового становища підприємства.
10. Звіт про фінансові результати як одне з основних джерел оцінки фінансового становища підприємства.
11. Складання агрегованого балансу-нетто для різних цілей фінансового аналізу.
12. Звіт про рух грошових коштів як одне з основних джерел оцінки фінансового становища підприємства.
13. Звіт про власний капітал як одне з основних джерел оцінки фінансового становища підприємства.
14. Статистична звітність як джерело оцінки фінансового становища підприємства.
15. Дані управлінського (внутрішньогосподарського) обліку як джерело оцінки фінансового становища підприємства.
16. Методи і загальні прийоми фінансового аналізу.
17. Розрахунок відносних і середніх величин, рядів динаміки у фінансовому аналізі.
18. Використання методу різниць у фінансовому аналізі.
19. Використання ланцюгових підстановок у фінансовому аналізі.
20. Використання індексного методу у фінансовому аналізі.
21. Метод групування фінансово-економічного аналізу.
22. Балансовий метод фінансово-економічного аналізу і сфера його використання.

23. Метод кореляції фінансово-економічного аналізу.
24. Порівняння змін у фінансовій звітності за роками (методи порівняння і вивчення рядів динаміки).
25. Вивчення серії трендів у фінансовому аналізі.
26. Структурний аналіз фінансової звітності.
27. Розрахунок і аналіз фінансових показників і коефіцієнтів.
28. Використання прийомів вертикального і горизонтального аналізу у фінансовому аналізі.
29. Значення та завдання, об'єкти, джерела інформації та основні етапи аналізу фінансових результатів роботи підприємства.
30. Основні етапи аналізу фінансових результатів роботи підприємства.
31. Аналіз структури операційних витрат за економічними елементами.
32. Аналіз собівартості за калькуляційними статтями витрат.
33. Види прибутку підприємства.
34. Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів за даними звітності.
35. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку.
36. Факторний аналіз прибутку в системі "директ-костинг".
37. Аналіз формування чистого прибутку.
38. Аналіз резервів збільшення прибутку.
39. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку та причини цього.
40. Фактори, що впливають на розмір чистого прибутку, їх класифікація на внутрішні і зовнішні.
41. Фінансові показники, що характеризують розподіл чистого прибутку.
42. Показники рентабельності у фінансовому аналізі.
43. Порядок розрахунку та аналізу показників рентабельності, що застосовуються для оцінки господарської діяльності підприємства.
44. Факторний аналіз показників рентабельності.
45. Методика розкриття зростання показників рентабельності.
46. Визначення "порогу рентабельності" (точки беззбитковості).
47. Визначення "запасу" фінансової міцності.
48. Фінансово-економічний аналіз ефективності виробництва. Показники, що визначають витрати підприємства.
49. Фінансовий аналіз прибутковості підприємства. Показники, що визначають прибутковість підприємства.

50. Показники порівняльного аналітичного балансу і методика їх розрахунку.
51. Фінансовий аналіз структури активів підприємства. Основні показники, що визначають структуру активів підприємства.
52. Загальна оцінка фінансово-майнового становища підприємства.
53. Аналіз якісних зрушень у майновому становищі підприємства.
54. Основні аналітичні показники майнового становища підприємства (активна частина основних засобів, коефіцієнт їх зносу, вибуття тощо).
55. Аналіз джерел формування майна (коштів) підприємства.
56. Поняття “структура капіталу” компанії, її значення для управління.
57. Поняття фінансової стійкості.
58. Фінансова стійкість за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
59. Визначення забезпечення підприємства власними оборотними коштами.
60. Чотири типи фінансової стійкості — абсолютного, нормального, нестійкого (передкризового) та кризового фінансового становища.
61. Складання агрегованого балансу для визначення фінансової стійкості.
62. Фінансові коефіцієнти, що характеризують фінансову стійкість, — маневреності, покриття запасів, незалежності тощо.
63. Фінансовий аналіз джерел власних коштів. Основні показники, які розраховують за цим аналізом, і сфера їх використання.
64. Методика визначення і аналізу рівня операційного (виробничого) лівериджу (важеля).
65. Методика визначення і аналізу рівня фінансового лівериджу (важеля).
66. Аналіз ділової активності підприємства.
67. Роль і значення показників оборотності оборотних коштів.
68. Кредитоспроможність, ліквідність та платоспроможність: їх поняття та співвідношення.
69. Робочий капітал як засіб ліквідності. Поточні активи та зобов'язання.
70. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості за обсягом, структурою та строками їх виникнення.

71. Фінансовий аналіз дебіторської заборгованості. Показники, які розраховують і аналізують за цим аналізом.
72. Фінансовий аналіз кредиторської заборгованості. Показники і коефіцієнти, які розраховують і аналізують за цим аналізом.
73. Показники ліквідності: методи обчислення, оптимальні значення.
74. Відмінності між ліквідністю балансу та ліквідністю активів.
75. Складання агрегованого балансу для визначення ліквідності.
76. Поняття “коефіцієнт поточної ліквідності”. Його розрахунок і використання у фінансовому аналізі.
77. Поняття “коефіцієнт проміжної (швидкої) ліквідності”. Його розрахунок і використання у фінансовому аналізі.
78. Поняття “коефіцієнт абсолютної ліквідності”. Його розрахунок і використання у фінансовому аналізі.
79. Джерела фінансування діяльності компанії і фактори, що впливають на їх вибір.
80. Поняття “грошовий потік”: утворення і управління.
81. Моделі потоків грошових коштів.
82. Короткострокові прогнози грошових коштів.
83. Значення оцінок обсягів продаж.
84. Аналіз потоків грошових коштів.
85. Завдання і вимоги до рейтингового оцінювання.
86. Етапи рейтингового оцінювання.
87. Збір і обробка інформації для рейтингового оцінювання.
88. Вибір показників рейтингу, визначення еталонного показника в рейтинговому оцінюванні.
89. Розрахунок підсумкового рейтингового показника, ранжирування підприємств за рейтингом.
90. Аналіз ефективності роботи підприємства за показниками рентабельності. Види рентабельності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про цінні папери та фондову біржу” // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38.
2. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.91.
3. Закон України “Про банкрутство” // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 31.

4. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.96.
5. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємства” // Уряд. кур’єр. — 1997. — № 105–106.
6. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність” від 16.07.2000.
7. *Господарський Кодекс України* від 16.01.03 № 436 — IV.
8. *Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації*: Затв. наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.01 № 49/12 Г.
9. *Стандарти бухгалтерського обліку України*.
10. *Аналіз та аудит фінансової звітності підприємств: із використанням комп’ютерних технологій (на прикладі програми Audit-Expert)*: Навч. посіб. / В. І. Крисюк, В. А. Шпильовий, А. В. Безкревна та ін. — К., 2006.
11. *Бандурка А. М. Финансово-экономический анализ: Учебник / А. М. Бандурка, И. М. Червяков, О. В. Посылкина. — Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999.*
12. *Бочаров В. В. Финансовый анализ. — СПб.: Питер, 2003.*
13. *Бочаров В. В. Комплексный финансовый анализ. — СПб.: Питер, 2005.*
14. *Вахрин П. И. Финансовый анализ в коммерческих и некоммерческих организациях: Учеб. пособие. — М.: Маркетинг, 2001.*
15. *Деева Н. М. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Н. М. Деева, О. І. Дедіков. — К.: ЦНЛ, 2007.*
16. *Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз. — Навч. посіб. — К.: МАУП, 2000.*
17. *Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз у будівництві: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2007.*
18. *Ковалев В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры. — М.: Финансы и статистика, 2001.*
19. *Кононенко О. Анализ финансовой отчетности. — Харьков: Фактор, 2002.*
20. *Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і допов. — К.: Знання, 2002.*

21. *Крамаренко Г. О.* Фінансовий аналіз і планування: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2003.
22. *Кужельний М. В., Калюга Є. В., Калюга О. В.* Контроль фінансової звітності та правильності її складання. — К.: Ельга; Ніка-Центр, 2001.
23. *Кучеренко В. Р.* Бізнес-планування фірми: Навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. — К.: Знання, 2006.
24. *Мец В. О.* Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2003.
25. *Основи фінансового аналізу:* Навч. посіб. / Я. І. Єлейко, О. М. Кандибка, М. Л. Лапішко, Т. С. Смовженко. — Львів: Львів. банків. ін-т НБУ, 2000.
26. *Подольська В. О.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Яріш. — К.: ЦНЛ, 2007.
27. *Старостенко Г. Г.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г. Г. Старостенко, Н. В. Мірко. — К.: ЦНЛ, 2006.
28. *Фінансовий аналіз:* Навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. — К.: КНЕУ, 2005.
29. *Фінансовий аналіз:* Навч. посіб. / С. Я. Салига, Н. В. Дацій, С. О. Корецька, Н. В. Нестеренко, К. С. Салига. — К.: ЦНЛ, 2006.
30. *Фінансово-економічний аналіз:* Підручник / П. Ю. Буряк, М. В. Римар, М. Т. Бець та ін. — К.: Професіонал, 2004.
31. *Фролова Т. О.* Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005.
32. *Шеремет А. Д.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: Міленіум, 2003.
33. *Шеремет А. Д.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2005.
34. *Шеремет А. Д.* Методика фінансового аналізу: Учеб. и практ. пособие. — 3-е изд., перераб. и доп. / А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулин, Е. В. Негашев. — М.: Инфра-М, 2001.
35. *Шиян Д. В.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Д. В. Шиян, Н. І. Строченко. — К.: А. С. К., 2003.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Фінансовий аналіз”	4
Зміст дисципліни “Фінансовий аналіз”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	9
Теми контрольних робіт.....	10
Контрольні задачі	11
Питання для самоконтролю	22
Список літератури	25

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп’ютерне верстання *А. М. Голянда*

Зам. № ВКЦ-4068

Підп. до друку 14.05.09. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,63. Обл.-вид. арк. 1,46. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*